

Arbetsmiljö för asfaltpersonal

Bakgrund

I Sverige arbetar ca 3 500 personer med tillverkning och utläggning av asfaltmassa. Flertalet av dessa, ca 2 500, arbetar i privata företag. Övriga är statligt eller kommunalt anställda. Arbetsmiljön för asfaltpersonalen innehåller många risker som kan ge upphov till oro. Det gäller dels risker för olycksfall på arbetsplatsen och dels risker för långsiktig påverkan på deras hälsa.

Vid arbete på väg är passerande fordon en ständig riskfaktor. Ett stort problem är att effektivt kunna kringgärda arbetsplatserna för att minska trafikriskerna, buller och vibrationer samt avgaser från omgivande trafik. Bakom förhållandenvis enkla avspärrningar ska arbete utföras samtidigt som fordon passerar förbi, ofta i hög fart. Andra arbetsmiljöfaktorer är väder och vind, buller och vibrationer från den egna verksamheten samt kontakt med ämnen som har svårbedömda hälsoeffekter.

Frågor om hälsorisker i ett längre perspektiv i samband med beläggningsarbete har varit aktuella i många år. Frågorna har främst gällt röken som bildas. Nya metoder med tillsatser och återvinning av gammal asfalt har skapat nya frågeställningar om arbetsmiljön. För en del av dessa frågor har tillfredsställande svar kunnat ges medan andra bedöms kräva fortsatta undersökningar.

Syfte

Syftet har varit att inventera och uppdatera arbetsmiljöförhållanden för asfaltpersonal samt att upprätta kravnivåer som skapar förutsättningar för att säkerställa hög arbetsmiljö kvalitet.

Genomförande

Med bidrag från SBUF har arbetet utförts av NCC AB i samarbete med AB Previa och har följts av en referensgrupp med representanter från Skanska Sverige AB, Peab och SEKO.

Huvudaktiviteten i projektet har varit en enkät som tillställts 778 personer. Därutöver har projektet omfattat fältnätningar på arbetsplatser och litteraturstudier.

Resultat

Projektrapporten utgör ett bra underlag för initiering av förbättringsprojekt inom beläggningsområdet. De problemområden som behandlas är

- arbetsmiljön vid asfaltverk
- arbete i trafikmiljö
- asfaltrök
- asfaltrök och cancerrisk
- beläggningsarbete inomhus
- arbete med gutasfalt
- tillsatsmedel
- släppmedel
- återvinning av asfalt
- handhållna maskiner
- asfaltutläggare och vältar
- gasolhantering vid beläggningsarbete

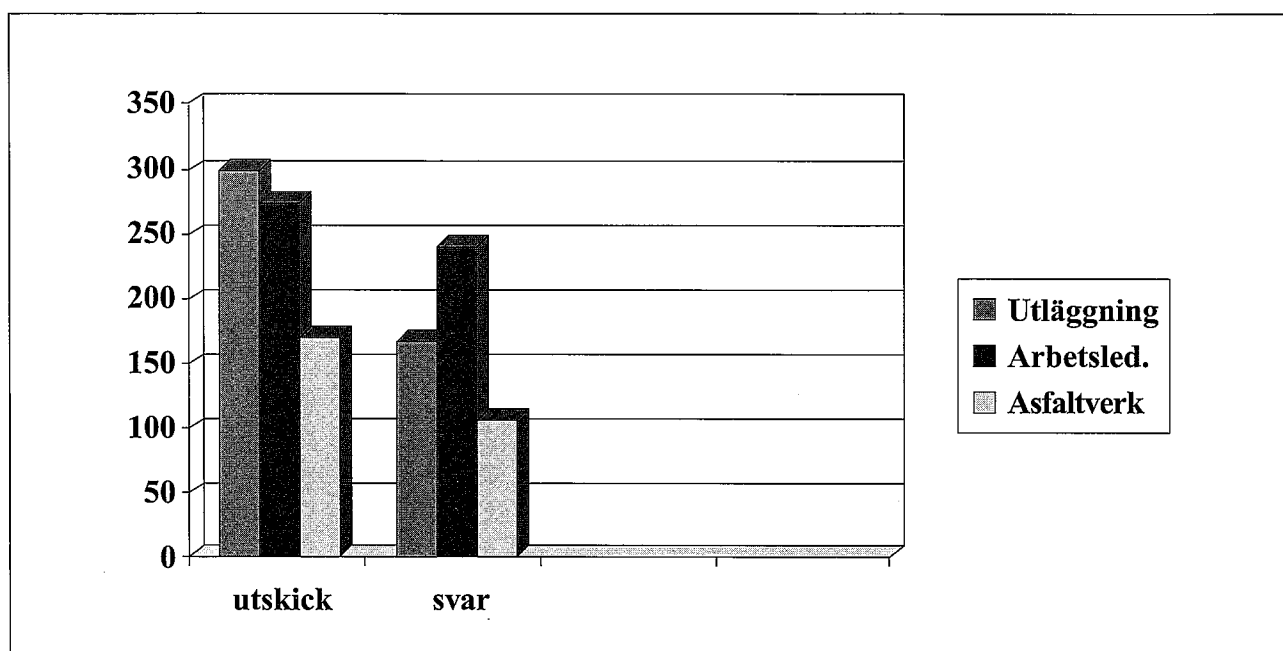
Enkätundersökningen riktade sig till kollektivanställda som arbetar på asfaltverk, på asfaltlaboratorium och med utläggning av asfaltmassa samt till arbetsledare i tillverknings- och utläggningsledet. Enkäten besvarades av 556 personer vilket motsvarar en svarsfrekvens på 72 %. Ur enkätsvaren kan utläsas

- att flertalet anser att arbete i trafikmiljö är den största arbetsmiljörisken,
- att mer än hälften av utläggningspersonalen tror att asfaltarbete medför speciella hälsorisker och att nya typer av asfaltmassa ökar risken för påverkan på människan,
- att långa arbetsskift och mindre personal i arbetslagen upplevs negativt,
- att utläggningspersonalen upplever att informationen om asfaltmassans sammansättning är dålig
- att asfaltmassa med fiberinblandning i vissa fall har medfört arbetsmiljöproblem.

En av frågorna i enkäten var om de tillfrågade hade något förslag till förbättring av arbetsmiljön. 30 % svarade någonting, och dessa svar har

enligt projektrapporten givit värdefulla synpunkter om vilka problemområden som bör tas upp för framtida studier.

I rapporten framhålls slutligen att arbetsmiljö och teknik måste följas åt för att säkerställa arbetsmiljön för dagens och morgondagens asfaltpersonal. Detta gäller till exempel återvinning av asfaltbeläggningar, där varmatervinning är en produktionsmetod som kommer allt mer. Beställaren bör enligt rapporten åläggas att i större omfattning än idag inventera förekomst av stenkolstjära eller andra komponenter som kan medföra att särskilda åtgärder behövs. Görs inte denna inventering försvåras möjligheterna att klara miljö- och arbetsmiljökrav.

Enkätens svarsfrekvens

Ytterligare information lämnas av
 Nils Ulmgren, NCC AB, tel 08-795 56 70,
 eller av Arne Andersson, AB Previa,
 tel 011-19 19 00.

Rapporten **Arbetsmiljö för asfaltpersonal**
 (av Arne Andersson, 56 sid) kan fås från
 NCC Industri, tel 08-795 56 70,
 fax 08-761 21 88.